

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
АКРЕДИТАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
підготовки бакалаврів галузі знань 0304 «Право»
напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»
в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили

Відповідно до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року за № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» та наказу Міністерства освіти і науки від 07.06.2017 р. за № 1051-А «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у такому складі:

- **Салманова Олена Юріївна**, завідувач кафедри адміністративного права і процесу Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції, голова комісії,
- **Риженко Ірина Миколаївна**, завідувач кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, кандидат юридичних наук, доцент, член комісії

в період з 19.06.2017 р. по 21.06.2017 р. безпосередньо у навчальному закладі провела перевірку діяльності Чорноморського національного університету імені Петра Могили щодо відповідності підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» державним вимогам і можливості акредитації цієї спеціальності в університеті та встановила таке:

1. Загальна характеристика

Чорноморського національного університету імені Петра Могили
і напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»

Чорноморський національний університет імені Петра Могили – провідний вищий навчальний заклад освіти IV рівня акредитації у м. Миколаєві, який функціонує у відповідності з чинним законодавством та Статутом університету.

Повні юридичні та поштові реквізити університету:

54003, Україна, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10

Тел.: +380512500333

Ідентифікаційний код: 236234714032.

Комісією перевірені правові підстави для здійснення освітньої діяльності в

Голова комісії

О. Ю. Салманова

університеті, а також відповідність копій документів в акредитаційній справі їх оригіналам. Університет надав експертній комісії для перевірки оригінали таких документів:

1. Статут Чорноморського національного університету імені Петра Могили.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 липня 1996 року № 712 «Про створення Миколаївської філії Національного університету «Кієво-Могилянська академія».
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 112-р «Про утворення Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили».
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1521-р «Про реорганізацію Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили у Чорноморський державний університет імені Петра Могили».
5. Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи ЧНУ ім. Петра Могили серія А01 № 450264 від 26.12.2008 р.
6. Довідка АА № 833926 з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 08.04.2013 р.
7. Довідка про включення вищого навчального закладу до Державного реєстру вищих навчальних закладів України № 15-Д-554 від 1.04.2009 р.

Комісія засвідчує, що Чорноморський національний університет імені Петра Могили має оригінали всіх необхідних засновницьких документів для провадження освітньої діяльності із зазначеної спеціальності.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили – вищий навчальний заклад державної форми власності IV рівня акредитації, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Структура ЧНУ імені Петра Могили вибудовується за схемою класичного університету сучасного типу. Він налічує 6 факультетів (комп'ютерних наук, економічних наук, політичних наук, фізичного виховання і спорту, соціології, юридичний), 4 інститути (інститут філології, інститут державного управління, навчально-науковий інститут післядипломної освіти, медичний інститут), 37 кафедр, охоплює підготовку із 35 спеціальностей.

Поява і розвиток ЧНУ імені Петра Могили тісно пов'язана з історією народження і розвитку Кієво-Могилянської академії. Заснуванню Кієво-Могилянської академії сприяв видатний релігійний, культурно-освітній діяч Петро Могила. Діяльність Петра Могили в галузі освіти була спрямована на піднесення національної свідомості.

Національний університет «Кієво-Могилянська академія» засновано як Київську Братську школу в 1615 році. Статус колегіуму отримав в 1632 році, статус академії – в 1658 році.

Києво-Могилянська академія відроджена 19 вересня 1991 року на своїй історичній території як перший незалежний вищий навчальний заклад України – університет «Києво-Могилянська академія». Статус національного набув у 1994 році.

17 січня 1996 року прийнята Ухвала Вченої ради національного університету «Києво-Могилянська академія» про заснування Миколаївської філії НаУКМА, яка була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 3 липня 1996 року. 13 березня 2002 року за розпорядженням Кабінету Міністрів України № 112-р створено Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили на базі Миколаївської філії Національного університету «Києво-Могилянська академія». Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 712 від 03.07 1996 року на базі університету утворено «Миколаївський навчальний національно-культурний комплекс» як осередок української культури, спрямований на розвиток особистості як найвищої загальнолюдської цінності, без якої неможливий історичний поступ нації і держави. До складу комплексу входять: Миколаївський муніципальний колегіум, Миколаївський обласний юридичний ліцей, 8 шкіл, 4 гімназії та ліцеї міста Миколаєва, Южноукраїнська, Южного, Херсона, Кіровограда.

10 грудня 2008 року Розпорядженням Кабінету Міністрів України за № 1521-р Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили реорганізовано в Чорноморський державний університет імені Петра Могили.

14 червня 2016 року указом Президента України №252/2016, враховуючи загальнодержавне та міжнародне визнання результатів діяльності Чорноморського державного університету імені Петра Могили, його вагомий внесок у розвиток національної освіти і науки, Чорноморському державному університету імені Петра Могили надано статус національного, і прийнято іменувати його – Чорноморський національний університет імені Петра Могили.

Університет очолює Клименко Леонід Павлович, який є ректором Чорноморського національного університету імені Петра Могили, професором, доктором технічних наук, Заслуженим діячем науки і техніки України, Академіком Міжнародної інженерної академії та інженерної Академії України. Л. П. Клименко є автором понад 150 наукових навчально-методичних праць та 19 винаходів, чотири з яких впроваджені у виробництво із значним економічним ефектом, членом спеціалізованої вченої ради в Хмельницькому державному університеті та в Національному університеті кораблебудування ім. С. Й. Макарова, веде аспірантуру за спеціальностями 05.02.04 «Тертя і зношування в машинах», 21.06.01 «Екологічна безпека». Нагороди ректора: дипломант ВДНГ СРСР і ВДНГ УРСР, лауреат премії ЛКСМУ в галузі науки і техніки, медаль Петра Могили, нагрудний знак «За наукові досягнення», почесний знак і диплом

«Патріот України», Почесна відзнака «За заслуги перед містом Миколаєвом» (2009 р.), Почесна грамота та нагрудний знак «За особливі заслуги перед українським народом» (2009 р.), Почесна Грамота та нагрудний знак Кабінету Міністрів України (2009 р.), Почесна Грамота Комітету з фізичного виховання та спорту МОНмолодьспорту (2011 р.), Почесна відзнака Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та Золота медаль «Михайло Петрович Драгоманов 1841-1895 рр.» (2012 р.), Медаль та диплом Почесного професора Wisconsin International University (2012 р.), Почесна відзнака Національного олімпійського комітету та Асоціації ветеранів спорту України (2012 р.), Грамота Співки журналістів України (2013 р.), Медаль від Української православної церкви «За жертвність та любов до України» (2015 р.).

У ЧНУ імені Петра Могили на факультеті комп'ютерних наук ліцензовано та ведеться навчання з такими напрямми та спеціальності як: «Комп'ютерні науки», «Комп'ютерна інженерія», «Системний аналіз», «Системи і методи прийняття рішень», «Системне програмування» та «Системи штучного інтелекту», «Приладобудування», «Медичні прилади і системи», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології». Напрями «Комп'ютерні науки», «Комп'ютерна інженерія», «Системний аналіз» та «Приладобудування» акредитовано за II рівнем, спеціальності «Системне програмування», «Системи і методи прийняття рішень», «Медичні прилади і системи» – за III і IV рівнями.

Факультет економічних наук веде навчання за ліцензованими спеціальностями «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)», «Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами)» та «Облік і аудит». Спеціальності «Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами)» та «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» та «Облік і аудит» акредитовані за другим (магістерським) рівнем. Ліцензовано напрям «Геодезія, картографія та землеустрій», яку акредитовано за першим (бакалаврським) рівнем.

Факультет політичних наук має ліцензовані спеціальності «Політологія», «Міжнародні відносини», «Історія», які акредитовані за другим (магістерським) рівнем. Ліцензовано напрям «Міжнародна інформація».

Факультет соціології проводить навчання за ліцензованими спеціальностями «Соціальна робота» та «Соціологія». Вони обидві акредитовані за другим (магістерським) рівнем.. У 2014 році ліцензовано напрям «Психологія».

На юридичному факультеті ліцензовано спеціальність «Правознавство», що акредитована за II та III рівнями, ліцензовано спеціальність «Право» за другим (магістерським) рівнем.

На факультеті фізичного виховання і спорту ліцензовано напрям підготовки «Спорт».

В медичному інституті, створеному 28 серпня 2015 року (рішення Вченої ради ЧНУ імені Петра Могили від 27.08.2015 р.), ліцензовано такі спеціальності: «Екологія та охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», «Фізична реабілітація». Спеціальність «Екологія та охорона навколишнього середовища» акредитовано за IV рівнем, «Фізична реабілітація» за III та IV рівнями. У 2016 році почалась підготовка магістрів з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Інститут філології створено при університеті 1 вересня 2010 року. Інститут готує фахівців за ліцензованими спеціальностями «Українська мова і література», «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Переклад (англійська та німецька мови)» та напрямом підготовки «Філологія». Спеціальності «Українська мова і література», «Мова та література (англійська)» та «Мова та література (німецька)», «Переклад (англійська та німецька мови)» акредитовані за IV рівнем, «Мова і література (англійська)» – за III рівнем, а напрям підготовки «Філологія», акредитовано за II рівнем. На сьогоднішній день ліцензовано новий напрям «Журналістика».

Інститут державного управління здійснює підготовку магістрів за спеціальностями «Державна служба» та «Міське самоврядування», які акредитовано за IV рівнем. На сьогоднішній день ліцензовано новий напрям підготовки «Менеджмент».

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти в своїй діяльності охоплює такі напрями, як підвищення кваліфікації, перепідготовка (друга вища освіта), заочна освіта та ступенева освіта, в цьому інституті ліцензовано спеціальність «Якість, стандартизація та сертифікація».

Підготовка фахівців проводиться за денною та заочною формами навчання, за держзамовленням та за кошти фізичних і юридичних осіб.

У ЧНУ ім. Петра Могили з 2007 року діє аспірантура та докторантура зі спеціальностей 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» та 25.00.02 «Механізми державного управління», в якій зараз навчається 6 аспіратів, докторантів.

У ЧНУ ім. Петра Могили Постановою Президії ВАК України №21-06/2 від 23.02.2011 р. створено спеціалізовану Раду Д 38.053.03 з правом прийому до розгляду та проведенням захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління за спеціальностями 25.00.02 – механізми державного управління та 25.00.04 – міське самоврядування. Після закінчення терміну дії спеціалізованої ради та її перереєстрації Наказом МОН України №455 від 15.04.2014 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду Д 38.053.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук з

державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Відповідно до наказу МОН №642 від 26.05.2014 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану вчену раду Д 38.053.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальностями:

07.00.01 – історія України; 07.00.02 – всесвітня історія

Постановою Президії ВАК України від 31.05.2011 року № 45-08/5 відкрито спеціалізовану вчену раду Д 38.053.05 (подовжено наказом МОН України №642 від 26.05.2014 р.) з правом прийому до розгляду та проведенням захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук з наступних спеціальностей:

05.13.05 – комп'ютерні системи та компоненти; 05.13.06 – інформаційні технології.

Постановою Президії ВАК України від 31.05.2011 р. № 108-06/5 створено в ЧНУ імені Петра Могили спеціалізовану раду К 38.053.04 (подовжено наказом МОН України №642 від 26.05.2014 р.) з правом приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

10.01.04 – література зарубіжних країн; 10.01.06 – теорія літератури.

Наказом МОН України № 642 від 26.05.2014 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду К 38.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

23.00.02 – політичні інститути та процеси; 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку.

Для забезпечення рівня освіти, який відповідає міжнародним вимогам, ЧНУ імені Петра Могили підтримує постійні та міцні зв'язки з різними міжнародними організаціями і закордонними університетами. Розширюється практика запрошення провідних іноземних вчених для викладання в ЧНУ імені Петра Могили, а також практика стажування наших студентів та викладачів у закордонних університетах.

За даними на 01.10.2016 року кількість студентів денної форми навчання складає 3674 особи, 618 студентів навчаються за заочною формою навчання. Викладацький склад університету становить 373 штатних особи, з яких працює 61 доктор наук; 49 професорів; 171 кандидати наук; 126 доцентів.

Конкретні показники діяльності ЧНУ ім. Петра Могили нижче представлені в таблиці 1.

**Загальна характеристика
Чорноморського національного університету імені Петра Могили**

№ п/п	Показник	Значення показника
1	2	3
1.	Рівень акредитації ВНЗ	IV
2.	Кількість ліцензованих спеціальностей	34
3.	Кількість спеціальностей, акредитованих за:	
	- 1 рівнем	-
	- 2 рівнем	25
	- 3 рівнем	12
	- 4 рівнем	21
4.	Контингент студентів на всіх курсах навчання	4292
	- на денній формі навчання;	3674
	- на інших формах навчання (заочна)	618
5.	Кількість факультетів (відділень)	6
6.	Кількість інститутів	4
7.	Кількість кафедр	37
8.	Кількість співробітників (всього)	742
	- в т.ч. педагогічних	373
9.	Серед них:	
	- докторів наук, осіб (%)	61(16,3%)
	- професорів, осіб (%)	49 (13,1%)
	- кандидатів наук, осіб (%)	171 (45,8%)
	- доцентів, осіб (%)	126 (33,8%)
10.	Загальна /навчальна площа будівель, кв.м.	23486,0/10377,5
11.	Загальний обсяг державного фінансування (грн.)	51477200
12.	Кількість посадкових місць в читальних залах	238
13.	Кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів	908
	- у тому числі з виходом в Інтернет	908

ЧНУ ім. Петра Могили має досить потужний науково-педагогічний кадровий потенціал. Викладацький склад університету становить 373 штатні особи, з яких працює 61 доктор наук; 49 професорів; 171 кандидат наук; 126 доцентів.

В основу системи формування кадрового забезпечення напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» покладено принцип професійності та компетентності.

З метою ефективної реалізації завдань у напрямку підготовки висококваліфікованих фахівців за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», в основному залучається професорсько-викладацький склад трьох кафедр: конституційного та адміністративного права і процесу, історії та теорії держави і права, цивільного

Голова комісії

О. Ю. Салманова

та кримінального права і процесу ЧНУ ім. Петра Могили, а також, відповідно до навчальних планів, викладачі факультетів соціології, політичних наук, економічних наук, комп'ютерних наук та медичного інституту.

Окремо необхідно відмітити рівень професіоналізму професорсько-викладацького складу юридичного факультету. Під час проведення навчальних занять, викладачі керуються не тільки загальнотеоретичними положеннями, а й використовують практичний досвід у сфері юриспруденції, зокрема, правоохоронної діяльності, захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Всі кафедри мають достатній чисельний та якісний склад згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту»; їх викладачі виконують педагогічне навантаження, методичну та наукову роботи, беруть участь в українських і зарубіжних конференціях та науково-методичних заходах.

Підготовка фахівців проводиться за денною та заочною формами навчання, за держзамовленням та за кошти фізичних і юридичних осіб.

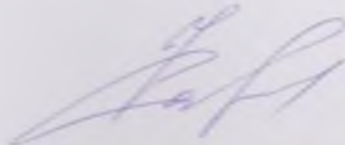
Кафедру конституційного та адміністративного права і процесу було створено наказом ректора Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили (на сьогодні – ЧНУ ім. Петра Могили) № 45/к від 6 вересня 2005 року у складі факультету правничих наук МДГУ, яка тоді іменувалася як кафедра державно-правових наук, і фактично розпочала свою діяльність з 1 березня 2006 року. А відповідно до рішення Вченої ради Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили наказом ректора університету № 234/к від 31 жовтня 2006 року кафедра державно-правових наук перейменована у кафедру конституційного та адміністративного права і процесу юридичного факультету МДГУ (на сьогодні – ЧНУ ім. Петра Могили).

З метою ефективної реалізації завдань у підготовці висококваліфікованих фахівців напряму підготовки «Правознавство» до навчального процесу залучається професорсько-викладацький склад кафедри конституційного та адміністративного права і процесу та 10 споріднених кафедр ЧНУ ім. Петра Могили.

Очолює випускову кафедру доктор юридичних наук, професор, Грицаєнко Леонід Романович. (Копії документів, що підтверджують освіту, науковий ступінь та вчене звання додаються).

На кафедрі працює 1 доктор наук, професор, 1 доктор наук, доцент, 1 кандидат наук, доцент, 2 кандидати наук, старші викладачі.

За результатами діяльності в 2016-2017 рр. університет посів 44 місце серед 200 найкращих навчальних закладів України в щорічному рейтингу ВНЗ ЮНЕСКО «Топ-200 Україна». Інформаційним ресурсом Освіта.ua складено консолідований рейтинг, що об'єднує найбільш популярні рейтинги ВНЗ України. Згідно з цим рейтингом університет посідає 49-50 місце серед 269

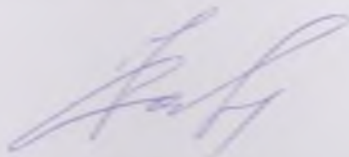
найкращих ВНЗ України, та 5 місце серед кращих ВНЗів Південного регіону.

В ЧНУ імені Петра Могили функціонують 3 науково-дослідні інститути, 13 центрів, 6 лабораторій та 3 відділення, докторантура й аспірантура.

Редакційно-видавничий відділ є структурним підрозділом Чорноморського національного університету імені Петра Могили. ЧНУ імені Петра Могили є засновником наукових фахових видань, зареєстрованих відповідно до чинного законодавства. Видаються 15 фахових журналів та один студентський науковий журнал. З 2015 року журнал «Public Policy and Economic Development» та збірник наукових праць «Наукові студії. Історичний архів» внесені до наукометричної бази Index Copernicus International. З 2016 року у міжнародній наукометричній базі Index Copernicus індексуються серії «Філологія. Літературознавство», «Філософія», «Історія», «Політологія» науково-методичного журналу «Наукові праці» та науковий журнал «Чорноморський літопис». У наукометричній базі Scopus станом на 29.06.2016 р. опубліковано 47 статей, індекс Гірша – 4.

За 2016 р. здобувачами та аспірантами університету захищено 10 кандидатських дисертацій і 3 докторські дисертації, 1 особа отримала вчене звання професора та 4 – доцента. Загалом з 2012 по 2016 рр. було захищено 88 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та 16 – доктора наук. Науково-педагогічні працівники університету підвищили кваліфікацію шляхом стажування і навчання на курсах підвищення кваліфікації в Україні та закордоном.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили приділяє значну увагу розвитку та поглибленню міжнародних відносин. Університет є лідером з кількості програм академічного обміну, у яких беруть участь наші студенти та викладачі. Багато з них отримали дипломи кращих університетів США, Німеччини, Франції, Норвегії, пройшли стажування у відомих університетах світу. П'ятнадцять науковців та викладачів ЧНУ імені Петра Могили відзначені дипломами та медалями Почесної міжнародної спілки вчених Phi Beta Delta, США. Кожного року іноземні викладачі з різних країн світу читають лекції, проводять семінари в університеті. За роки існування установу відвідало більше 100 викладачів із Австралії, Великобританії, Китаю, Іспанії, Італії, Литви, Німеччини, Норвегії, Південної Кореї, Польщі, Росії, Румунії, США, Франції, Швейцарії, Швеції та Японії. Також ми запрошуємо відомих іноземних дипломатів, науковців, політиків. Серед інших слід виокремити візити до університету та зустрічі зі студентами надзвичайних та повноважних послів Болгарії, Великобританії, Німеччини, Норвегії, Польщі, Франції, Швейцарії та США. Університет виконав значну кількість проектів за підтримки посольств Німеччини, Норвегії, Польщі, США, Франції, Швейцарії, у тому числі проведення літніх шкіл, міжнародних наукових конференцій, створення ресурсних центрів європейських мов тощо.

Університет підтримує постійні відносини з такими міжнародними організаціями та установами, як: Fulbright Program, IREX, Глобальна університетська ініціатива Біла Клінтона; Open Society Institute, Корпус Миру, ACCELS, ALDEC, IREX, Міжнародна почесна спілка науковців Phi Beta Delta, Американська Рада з питань освіти (ACE), Civic Educational Project CEP, Таллуарська мережа (США); Британська Рада (Великобританія); Гете-інститут, DAAD, Сіменс, Фонд Конрада Аденауера, фонд Боша, програма Європаікум (Німеччина); Асоціація «Альянс Франсез», програма «Français à domicile» (Франція); Fellowship Program in Poland (Польща); Фонд Romualdo Del Bianco (Італія); програма «Maritime Studies», програма Quota (Норвегія); програма Tempus-Tacis (Європейський Союз).

Університет має визнання та авторитет за кордоном. Він приєднався до Болонської та Таллуарської декларацій, є повноважним членом найвідоміших у світі освітніх організацій – Американської Ради з освіти та Асоціації Європейських Університетів.

В університеті наявні всі необхідні установчі документи а також документи, що засвідчують право власності, оперативного управління чи користування основними засобами для здійснення навчального процесу.

В університеті наявні документи про відповідність приміщень та матеріально-технічної бази санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, а також нормам з охорони праці: Санітарний паспорт Чорноморського національного університету імені Петра Могили; Акт прийому готовності Чорноморського національного університету імені Петра Могили до 2016-2017 навчального року; Висновок про санітарно-епідеміологічний стан навчальних приміщень Чорноморського національного університету імені Петра Могили; Акт, складений за результатами проведення планової перевірки щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Акт №68/1342/04 перевірки додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки від 11.03.2016 року містить перелік територій та приміщень Чорноморського національного університету імені Петра Могили, які підлягали перевірці за адресами: м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10 (корпуси № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8); селище Темвод, 2 (корпус № 9); вул. Акіма, 2 (корпус № 10, 11); вул. Логовенко, 2 (корпус № 12); вул. Володарського, 123б (будівля спортзалу з елінгом); вул. Чигрина, 8 (гуртожиток № 1); вул. Крилова, 19г (гуртожиток № 2).

Сканкопії всіх вищезазначених документів розміщені на офіційному сайті університету та в системі ЄДЕБО.

Провадження освітньої діяльності за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» в Чорноморському національному університеті імені Петра

Могили здійснюється на юридичному факультеті у навчальному корпусі № 2 за адресою: м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

Керівник навчального закладу:

Ректор ЧНУ ім. Петра Могили – Леонід Павлович Клименко, доктор технічних наук, професор.

Доцільність підготовки фахівців за напрямом підготовки, що акредитується, визначається великим попитом, про що свідчить концепція освітньої діяльності університету, яка базується на моніторингу регіонального ринку праці та освітніх послуг.

Комісія відзначає: в університеті наявні установчі документи і документи, які забезпечують правові основи діяльності Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Загальні показники діяльності відповідають нормативам Міністерства освіти і науки України та свідчать про можливість акредитації в університеті напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» ОКР «Бакалавр» з ліцензованим обсягом 60 осіб денної та 60 осіб заочної форм навчання.

2. Формування контингенту студентів за напрямом підготовки 6. 030401 «Правознавство»

Навчання бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» розпочалося у 2000 році. Станом на 01.09.2016 року ліцензований обсяг – 60 осіб денної та 60 осіб заочної форм навчання. Термін навчання – 3 роки 10 місяців. Показники формування контингенту студентів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» подані нижче (таблиця 2).

Таблиця 2

Показники формування контингенту студентів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство»

№ п/п	Показник	Роки				
		2012-2013 н.р	2013-2014 н.р	2014-2015 н.р	2015-2016 н.р	2016-2017 н.р.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ліцензований обсяг підготовки (очна форма)	60	30	60	60	60
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)	41	30	47	38	60
	• денна форма					
	в т.ч. за держзамовленням:	10	7	7	12	14
	• заочна форма	50	28	45	60	59
	в т.ч. за держзамовленням	-	-		32	19
	• нагороджених медалями, або тих, що	11	13	5	11	-

Голова комісії

О. Ю. Салманова

	отримали диплом з відзнакою	-	-	-	-	-
	• таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-	-	-	-
	• зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-	-	-	-
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання					
	• денна	5,1	6,3	6,8	3,7	8,4
	• інші форми навчання (заочна форма навчання)	0,9	0,58	0,9	1,4	1,73
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення					
	• очна форма	39	55,14	58,5	22,3	33,6
	• інші форми навчання (заочна форма навчання)	-	-	-	2,9	3,15
5.	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на					
	• денну форму	4	9	17	11	15
	• інші форми навчання (заочна форма навчання)	33	16	38	15	22

Формування основного контингенту студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» здійснюється через:

- університетське підготовче відділення;
- навчальні заклади I-II ступеню на базі ОКР «Молодший спеціаліст»;
- загальноосвітні школи міста та області.

У формуванні контингенту студентів бере участь також підготовче відділення, мета якого – підготовка абітурієнтів до вступу на 1-й курс. Кожен рік через підготовче відділення проходить до 300 слухачів. Форми навчання, запровадженні в відділенням: денне, вечірнє та курси вихідного дня.

Контингент студентів, які навчаються в університеті за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство», формується на підставі державного замовлення та контрактного набору вступників згідно з чинними нормативними документами.

Якість відбору абітурієнтів для вступу до ЧНУ ім. Петра Могили з напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» забезпечується такими заходами:

- організацією загально університетських днів відкритих дверей для майбутніх абітурієнтів, на яких виступає керівний склад університету, декани факультетів, завідувачі кафедр, а також провідні науковці і викладачі університету. В кінці зустрічі – екскурсія по університету;

- виступами на телебаченні та у пресі членів кафедри з демонстрацією переваг навчання в університеті напряму, що акредитується;

Голова комісії

О. Ю. Салманова

- високоякісною, з використанням новітніх методів, профорієнтаційною роботою, яка передбачає мультимедійні презентації для учнів старших класів шкіл, сіл і районів області, проведення вузівських олімпіад та конкурсів;
- інформування населення міста Миколаєва та Миколаївської області про освітню діяльність університету шляхом публікацій у пресі;
- впровадження освітніх програм для студентів та учнів міста з метою формування мотивації до здобуття освіти за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство». Зокрема, можливість викладання учням старших класів загальноосвітніх шкіл, участі у конференціях (Ольвійський Форум, Могилянські читання), залучення до семінарів, впровадження факультативних курсів, що підвищують рівень знань та рівень ерудованості студентів у фахових питаннях;
- вирішенням питань працевлаштування молодих фахівців у відповідності до отриманої професії, створення для них умов для професійного зростання, набуття професійного досвіду.

На навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра приймаються особи з повною загальною середньою освітою за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань і вмінь вступників.

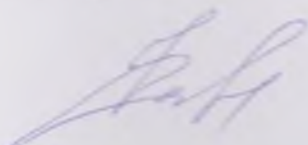
На навчання для здобуття ступеня бакалавра Чорноморський національний університет імені Петра Могили приймає на другий (третій) курс (з нормативним строком навчання) на вакантні місця ліцензованого обсягу осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста. Прийом на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами фахових вступних випробувань. Фінансування навчання здійснюється за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

Висновок. Колектив університету, зокрема юридичного факультету, випускової кафедри конституційного та адміністративного права і процесу, працює над формуванням і збереженням контингенту студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», про що свідчить стовідсоткове заповнення ліцензованого обсягу напряму підготовки (60 осіб денної форми навчання та 59 осіб заочної форми навчання) в 2016-2017 навчальному році. В цілому формування контингенту студентів проводиться на належному рівні та здійснюється відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

3. Зміст підготовки фахівців

за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство»

Зміст підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» проводиться відповідно до плану освітнього процесу, розробленого згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики і освітньо-професійної програми (нормативної та варіативної частин).

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) та освітньо-професійна програма (ОПП) бакалаврів з напрямку підготовки 6.030401 «Правознавство» погоджено Департаментом вищої освіти, Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України та Головою науково-методичної комісії у 2012 році.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) випускника вищого навчального закладу є стандартом, в якому визначено цілі освітньої та професійної підготовки, зміст освіти, місце фахівця в структурі господарства держави, вимоги до його компетентності та інших соціально значущих властивостей і якостей.

Освітньо-професійна програма (ОПП) Чорноморського національного університету імені Петра Могили (Університет) є нормативним документом, який розроблений відповідно до вимог вищої юридичної освіти «Освітньо-професійна програма» підготовки «Бакалавра».

Нормативна частина ОПП охоплює перелік нормативних, тобто обов'язкових для вивчення, дисциплін, обсяги навчального часу і форми контролю. Згідно стандарту, університет передбачив включення до навчального плану дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової (фундаментальної) підготовки.

Нормативна частина ОПП містить три цикли (гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової (фундаментальної) підготовки та професійної та практичної підготовки) і містить 33 дисципліни.

Варіативна частина містить 20 дисципліни за вибором навчального закладу та 29 дисциплін циклу самостійного вибору студента.

Концепція освітньої діяльності ЧНУ ім. Петра Могили щодо підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» у галузі знань 0304 «Право» узгоджені з головою Миколаївської обласної державної адміністрації.

Структурно-логічна схема підготовки фахівців є організаційним алгоритмом реалізації освітньо-професійної програми, навчального плану, навчальних і робочих програм навчальних дисциплін у їх єдності та взаємопідпорядкованості. В основу їх формування покладено принципи випереджувального навчання, неперервності, послідовності та наступності навчання.

Навчальний план підготовки бакалаврів з галузі знань 0304 «Право» напрямку підготовки 6.030401 «Правознавство» складено відповідно до ОКХ та ОПП, розглянуто на засіданнях кафедри конституційного та адміністративного права і процесу, ради юридичного факультету, вченої ради університету (протокол № 8 від 11.04.2013 р.) і затверджено ректором університету. Навчальний план визначає графік освітнього процесу, перелік і обсяги нормативних та вибіркового дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні

форми проведення занять та їх обсяг, форми проведення підсумкового контролю, атестації студентів, вид практики та терміни її проведення, а також обсяг часу, передбаченого на самостійну та індивідуальну роботу студентів бакалаврської програми.

План освітнього процесу підготовки бакалаврів складається з нормативної та варіативної частини та містить такі цикли: - гуманітарної і соціально-економічної підготовки - 1242 годин (34,5 кредитів ECTS); - природничо-наукової (фундаментальної) підготовки - 216 годин (6 кредитів ECTS); - професійної та практичної підготовки - 5346 годин (148,5 кредитів ECTS). Також навчальний план включає в себе 432 години (12 кредитів) ознайомчої і виробничої практики та 1404 годин (39 кредитів) контрольних заходів. Загальна кількість за планом підготовки бакалаврів складає 8640 годин (240 кредитів ECTS). Для набору 2016-2017 н. р. було розроблено новий навчальний план за спеціальністю 081 «Право».

Для конкретизації планування та здійснення освітнього процесу укладено робочі навчальні плани, які враховують нормативи тривалості навчального тижня, співвідношення між теоретичним та практичним навчанням, аудиторною, самостійною та індивідуальною роботою.

У графіку освітнього процесу визначено терміни теоретичного навчання, екзаменаційної сесії, проходження виробничої практики, підсумкової атестації. Загальна кількість годин і кредитів для підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» становить 8 640 годин (240 кредитів ECTS).

Усі дисципліни, що викладаються студентам, які навчаються за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» забезпечені робочими програмами навчальних дисциплін, зразки яких є в наявності на випусковій кафедрі. Вони також доступні для студентів в загально університетській мережі – Internet. Кожна робоча навчальна програма є складовою навчально-методичного комплексу з дисципліни, який включає такі складові як:

1. Навчальна програма.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Плани занять.
4. Конспект лекцій з дисципліни.
5. Комплекс контрольних робіт для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт.
6. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять.
7. Контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять.
8. Питання до заліків, іспитів, атестаційних екзаменів.

9. Методичні матеріали щодо виконання контрольних робіт для заочної форми навчання.

При розробці робочих програм навчальних дисциплін дотримано необхідне співвідношення між аудиторною та самостійною роботою студентів, передбачено варіанти контрольних та інших видів робіт.

Висновок. Експертна комісія зазначає, що зміст підготовки фахівців за встановленим державою ОКР напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» (081 «Право») у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відповідає всім нормативним вимогам.

Нормативні та варіативні частини ОКХ, ОПШ бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» за змістом та формою відповідають діючим стандартам. Навчальні плани та розроблені на їх основі навчальні програми забезпечують логічну послідовність викладання дисциплін та відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України.

4. Організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство»

Організація освітнього процесу з підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», інших законодавчих та нормативно-правових актів України з питань освіти, Положення про організацію навчального процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, стандарту вищої освіти Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, інших нормативних документів університету.

Метою навчально-методичної роботи кафедри конституційного та адміністративного права і процесу є формування навчальних планів і програм, розроблення навчально-методичного забезпечення навчального процесу згідно з новітніми досягненнями науки і техніки, сучасними тенденціями юриспруденції, та вимогами Болонської декларації, а також запровадження інноваційних, зокрема комп'ютерних, технологій навчання, підвищення ефективності організації самостійної роботи, практичної підготовки студентів, формування прозорої системи поточного і підсумкового контролю знань.

Усі викладачі постійно працюють над удосконаленням форм роботи зі студентами. З-поміж інших виокремлюється індивідуальне навчання. Протягом 2013-2016 роки студенти юридичного факультету ЧНУ імені Петра Могили виграють звання «Юрист року Миколаївщини» в номінації «студент». Команда факультету виграла призіві місця на Міжнародному правничому конкурсі імені В. Корецького (м. Київ), організатором якого виступає Міністерство юстиції

України. (2015 – 3 місце, 2014 – 1 місце, 2013 – 3 місце, 2012 – 1 місце). Команда факультету є постійним учасником міжнародного змагання Model International Criminal Court (Польща). Останні два роки команда юридичного факультету займає 3 місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді з правознавства. Студенти факультету постійно виграють стипендії Миколаївського міського голови та Кабінету міністрів України (Стипендія міського голови – 2012р., стипендія КМУ – 2013, 2014, 2015 роки).

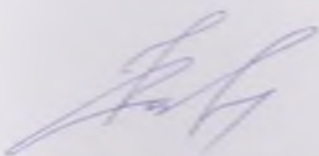
Традиційними є студентські наукові конференції, всеукраїнські та міжнародні науково-практичні конференції. За матеріалами конференцій видаються наукові збірники. Зокрема, юридичним факультетом заснована та проводиться щорічна всеукраїнська конференція «Юридичні Могілянські читання».

Планування освітнього процесу підготовки бакалаврів за напрямку підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право», здійснюється згідно з розробленим навчальним планом, затвердженим у 2013 році згідно ОПП ГСВОУ та варіативної частини ЧНУ імені Петра Могили. Відповідно до чинних в університеті Рекомендацій щодо структури і змісту комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили (ухвалених Вченою радою університету 08.09.2016 р., протокол № 1) викладачі кафедри конституційного та адміністративного права і процесу розроблені навчальні програми, робочі програми навчальних дисциплін, інші складові комплексів навчально-методичного забезпечення дисциплін навчальних планів підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право», які погоджені та затверджені в установленому порядку та зберігаються на кафедрі. Інформація про навчально-методичне забезпечення розміщується на сайті університету.

Програми визначають мету, завдання, міждисциплінарні зв'язки, результати навчання, зміст дисциплін, основну і додаткову літератури, форми поточної діагностики та критерії оцінювання знань. Робочі програми нормативних дисциплін складено на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців напрямку підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право». Робочі програми з дисциплін варіативної частини (за вибором ВНЗ та студента) розроблені викладачами кафедр юридичного факультету відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів.

Аналіз програм підготовки бакалаврів, їх навчально-методичне забезпечення показав, що вони відповідають Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

В ЧНУ імені Петра Могили визначені форми і методи поточного контролю знань, розроблені критерії оцінювання знань студентів, навчальним планом

регламентовані форми державної діагностики якості освіти.

Крім навчальної і робочої програми навчальної дисципліни, комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін містять конспекти лекцій та інший навчальний контент, плани практичних та семінарських занять, методичну документацію для організації самостійної роботи та індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ); питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю і методичні рекомендації до їх виконання; методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти; список інформаційних ресурсів, що використовуються при вивченні дисципліни; завдання для після атестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з дисципліни (завдання ККР для перевірки залишкових знань здобувачів вищої освіти).

Викладачі випускової кафедри конституційного та адміністративного права і процесу приділяють увагу вдосконаленню навчально-методичного забезпечення спеціальності, підготовці навчальних посібників. Викладачі кафедри розробили навчально-методичні комплекси, навчально-методичні посібники, методичні вказівки та рекомендації для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» відповідно до навчального плану.

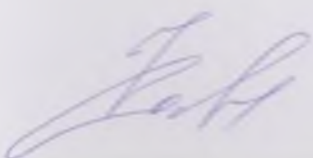
Кафедра систематично вивчає інформацію про застосування у освітньому процесі інноваційних освітніх технологій, бере участь у міжнародних науково-практичних, методичних конференціях і вживає заходів щодо використання в освітньому процесі тих інновацій, які пройшли випробування часом і довели свою ефективність (сучасних педагогічних та інформаційних технологій тощо).

Освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» передбачена підсумкова атестація у формі державних екзаменів. Державна екзаменаційна комісія формується наказом ректора за поданням завідувача кафедри, голова комісії схвалюється Вченою радою ЧНУ імені Петра Могили.

В університеті розроблено та затверджено критерії оцінювання знань і вмінь студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» для індивідуальних, тестових і додаткових завдань, індивідуальної роботи студента на практичних заняттях, підсумкового оцінювання (іспит або залік), оцінювання державного екзамену.

Для активізації освітнього процесу на факультеті, запроваджено низку сучасних технологій навчання, зокрема, диференційованого та інтерактивного навчання, у тому числі широке використання мультимедійної презентації, метод проектів тощо.

Студенти, забезпечені базовою та допоміжною літературою, фонди якої постійно оновлюються й поповнюються. Для належного інформаційного

забезпечення студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право», бібліотека університету укомплектована достатньою кількістю фахових періодичних видань. Рівень забезпеченості університетської бібліотеки фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю свідчить про виконання Технологічних вимог щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, визначених Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

До бібліотеки університету входять 1 абонемент, 3 читальні зали (загальна кількість місць – 238) загальною площею 788,56 кв.м. Зона зберігання фондів становить 358,93 кв.м.; зона обслуговування читачів – 382,88 кв. м. Бібліотека має в наявності 5 комп'ютерів, 1 сервер, 5 окремих місць для користувачів Internet. Науково-педагогічні працівники і студенти факультету мають можливість користуватись електронною бібліотекою, до якої включені усі фахові електронні підручники, навчальні посібники, монографії та енциклопедії, видані в ЧНУ ім. Петра Могили та інших навчальних і наукових установах. В навчальних приміщеннях університету забезпечено безкоштовний і безлімітний доступ до мережі Інтернет за технологією Wi-Fi.

На початок 2017 року фонд бібліотеки становить 170439 примірника, у т.ч. державною мовою – 111405 примірників; підручників – 77492 примірників. Фонд відділу літератури іноземними мовами – 20936 примірники на 42 мовах світу. Електронний каталог бібліотеки містить 55021 записів.

Свої фонди бібліотека комплектує згідно з потребами навчально-методичної, наукової та виховної роботи факультету. Постійно здійснюється інформаційне та бібліографічне обслуговування читачів, забезпечується повне та оперативне задоволення їх запитів на наукову, навчальну, соціально-політичну та довідкову літературу. Для цього створено та систематично ведеться довідково-бібліографічний апарат (алфавітний та систематичний каталоги, картотека газетно-журнальних статей та картотека Законів України, Постанов Кабінету Міністрів України та Указів Президента України). Періодично готуються інформаційні бюлетені нових надходжень.

Практична підготовка студентів є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу підготовки фахівців. Умови організації і проведення практик в ЧНУ імені Петра Могили регламентуються «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93 та «Положенням про проведення практики в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» від 8 грудня 2016 (протокол Вченої Ради ЧНУ № 4 від 8.12.2016 року).

Навчальним планом підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» передбачено проходження ознайомчої та виробничої практик, проведення яких відбувається в провідних установах (місцеві суди, територіальні органи міністерства юстиції, відділи та підрозділи Національної поліції, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, юридичні служби підприємств тощо).

Університет має повне забезпечення базами практики для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право».

У рамках укладених договорів між ЧНУ імені Петра Могили та базами для проведення практик випускова кафедра здійснює загальне керівництво проходженням практики. Керівниками практики від кафедри є висококваліфіковані викладачі, а на базах практики – фахівці високої кваліфікації. Усі види практик забезпечені робочими програмами та методичними вказівками.

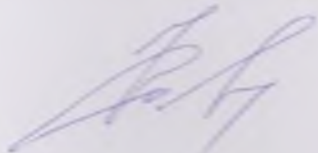
Висновок. Таким чином, комісія констатує, що організаційне та навчально-методичне забезпечення навчального процесу підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» в цілому відповідає Ліцензійним умовам та вимогам акредитації щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

5. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу з підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»

В основу системи формування кадрового забезпечення напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» покладено принцип професійності та компетентності.

Виконання навчального плану підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» забезпечують 7 докторів наук, 18 кандидатів наук та 3 старші викладачі, які є науково-педагогічними працівниками тринадцяти кафедр університету, зокрема конституційного та адміністративного права і процесу, історії та теорії держави і права, цивільного та кримінального права і процесу, англійської мови, української філології, теорії та історії літератури, історії, філософії, політичних наук, економічної теорії та міжнародної економіки, соціології, інтелектуальних та інформаційних систем, якості, стандартизації та техногенно-екологічної безпеки, екології та природокористування. Це дозволяє факультету ефективно забезпечувати інтелектуальним потенціалом всі напрямки навчальної, методичної, наукової та виховної роботи.

Цикл дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» включає 11 навчальних дисциплін. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, що забезпечують викладання лекційних годин соціально-економічного циклу дисциплін навчального плану спеціальності становить 100 %

при нормативі 75%, відхилення - (+25) у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи: становить 100 % при нормативі 50 %, відхилення (+50).

Цикл фундаментальної та природничо-наукової підготовки з напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» включає 3 навчальні дисципліни. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, що забезпечують викладання лекційних годин даного циклу навчального плану спеціальності становить 100 % при нормативі 75%, відхилення (+25), у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи становить 100 % при нормативі 50 %, відхилення (+50), з них докторів наук, професорів становить 67% при нормативі 10%, відхилення (+57).

Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки з напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» включає 34 навчальні дисципліни. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, що забезпечують викладання лекційних годин даного циклу дисциплін навчального плану становить 89 % при нормативі 75%, відхилення (+14), у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи становить 98 % при нормативі 50 %, відхилення (+48), з них докторів наук, професорів становить 24% при нормативі 10%, відхилення (+14).

Таким чином, кадрове забезпечення навчально-виховного процесу з підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» в цілому відповідає Ліцензійним умовам та вимогам акредитації щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

Дані про кількість і склад кафедр, які забезпечують навчання у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство», що акредитується, наведені нижче в таблиці 2.3.1.3

Таблиця 2.3.1.3

Характеристика науково-педагогічних працівників, які забезпечують напрям підготовки 6.030401 «Правознавство», що акредитується у ЧНУ імені Петра Могили
(станом на 1.10. кожного року)

№ п/п	Показник	Роки				
		2012-2013 н.р.	2013-2014 н.р.	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.
1.	Загальна чисельність професорсько-викладацького складу, що працює на спеціальності, (осіб)	25	26	27	29	29
	з них: докторів наук, професорів	6	5	6	8	8
	кандидатів наук, доцентів	17	18	18	18	18

№ п/п	Показник	Роки				
		2012-2013 н.р.	2013-2014 н.р.	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.
2.	Штатна укомплектованість (всього, %): з них: докторів наук, професорів (%) кандидатів наук, доцентів (%)	100 24% 68%	100 20% 69%	100 18,5% 72%	100 25% 64,2%	100 25% 64,2%
3.	Кількість сумісників (всього) в т.ч. докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів	4 - 2	3 1 1	4 1 2	1 - -	1 - -
4.	Середній вік штатних викладачів з науковими ступеннями і вченими званнями: в т.ч. докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів	52 42,1	44 46	57,2 44	55 44,6	57,8 45,3
5.	Кількість викладачів пенсійного віку в т.ч. докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів	1	1 2	2 2	3 3	3 3
6.	Частка викладачів, базова освіта яких не відповідає дисципліні, що викладається (%)	-	-	-	-	-
7.	Середньорічне педагогічне навантаження викладачів (год.)	720	680	750	800	850
8.	Випускаючу кафедру очолює фахівець відповідної спеціальності: • доктор наук, професор • кандидат наук, доцент	+	+	+	+	+
9.	Загальна кількість докторантів за спеціальністю	-	-	-	-	-
10.	Загальна кількість аспірантів за спеціальністю	1	1	1	1	1
11.	Загальна частка викладачів, які пройшли підвищення кваліфікації за останні 5 років. %	100%	100%	100%	100%	100%

5.1 Завідувач випускової кафедри конституційного та адміністративного права і процесу

Завідувач випускової кафедри конституційного та адміністративного права і процесу Грицаєнко Леонід Романович – відомий державний і політичний діяч, академік Академії наук вищої школи України, радник міністра юстиції України (2001-2003 рр.), доктор юридичних наук, доцент. Леонід Романович удостоєний відзнак Генерального Прокурора СРСР, Прокурора УРСР, Генерального Прокурора України, Прокурора Київської області. Протягом 2001-2003 років був заступником директора Департаменту адміністрування судів Міністерства юстиції України, директором Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення діяльності керівного складу Міністерства юстиції України, радником міністра юстиції України. У 2004-2010 роках очолював кафедру

нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах та інших примусових заходів, виконував обов'язки директора Інституту підвищення кваліфікації кадрів Національної академії прокуратури України. У 2011 році обіймав посаду першого проректора Поліцейської фінансово-правової академії, того ж року переведений на посаду ректора зазначеної академії. Є автором понад 50 наукових праць, низки підручників, монографій та навчальних посібників.

Кандидат юридичних наук з 2002 р., захистив кандидатську дисертацію на тему: «Адміністративно-правові аспекти підприємницької діяльності в Україні» за спеціальністю 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право.

Доктор юридичних наук з 2009 р., захистив докторську дисертацію «Конституційно-правовий статус прокуратури України в контексті світового досвіду» за спеціальністю 12.00.02 – конституційне право, муніципальне право.

У 2010 р. Грицаєнко Л. Р. отримав вчене звання доцента кафедри підтримання державного обвинувачення, а у 2014 р. – звання Академіка Академії наук вищої школи України. Викладає такі дисципліни як: «Судові та правоохоронні органи», «Конституційне право України».

Професорсько-викладацький склад кафедри протягом усіх років її функціонування забезпечує викладання навчальних дисциплін для студентів юридичного та інших факультетів, інституту післядипломної освіти ЧНУ імені Петра Могили, проводить цілеспрямовану роботу з підвищення кваліфікації, бере участь у міжнародних і вітчизняних наукових та науково-методичних конференціях, семінарах тощо. На кафедрі налагоджено чітку систему взаємовідвідувань занять, яка сприяє обміну педагогічним досвідом і підвищенню педагогічної майстерності викладацького складу. Індивідуальні плани складаються з урахуванням специфіки діяльності кафедри, практично відпрацьовуються завдання для найшвидшого засвоєння майбутньої ділянки роботи. Підбір кадрів здійснюється на конкурсній основі. Керівництвом університету щорічно визначається рейтинг викладача шляхом проведення анкетування студентів та оцінювання його роботи.

До складу штатних викладачів кафедри, що забезпечують підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство», окрім завідувача кафедри, входять:

– Плеханова Оксана Петрівна, доктор наук з державного управління, кандидат юридичних наук. Викладає дисципліни: «Адміністративне право» та «Корпоративне право». Оксана Петрівна у 1997 році закінчила Дніпропетровський державний університет за спеціальністю «Правознавство» та отримала кваліфікацію «юрист». У 2010 році захистила кандидатську дисертацію зі спеціальності «Адміністративне право і процес; фінансове право;

інформаційне право» (12.00.07) за темою «Особливості приватизації комунальної власності в Україні». З 2012 по 2013 рік навчалася в докторантурі Академії муніципального управління м. Київ. У 2015 році захистила докторську дисертацію «Механізми реалізації державної житлової політики в Україні на різних рівнях управління» на здобуття наукового ступеня доктора наук за спеціальністю 12.00.02 «Механізми державного управління» у спеціалізованій вченій раді Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Більше 7 років є практикуючим адвокатом. Плеханова О. П. є автором монографії, 21 статті в наукових фахових виданнях та 7 статей у закордонних виданнях.

– Коваль Алла Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент. У 2003 році вона закінчила Херсонський юридичний інститут Національного університету внутрішніх справ за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», після чого працювала слідчим слідчого відділу Білозерського РВ УМВС України в Херсонській області, у подальшому інспектором управління кадрового забезпечення УМВС України в Херсонській області. У 2004 році закінчила магістратуру Національного університету внутрішніх справ. У 2004-2008 була ад'юнктом ХНУВС. З вересня 2004 по вересень 2011 працювала на посаді старшого викладача кафедри кримінального процесу Херсонського юридичного інституту Харківського національного університету внутрішніх справ. 27 вересня 2011 року захистила кандидатську дисертацію за темою «Техніка формування норм права: кримінально-процесуальний аспект» (спеціальність 12.00.09 – «Кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність»). У 2016 році отримала вчене звання доцента кафедри конституційного та адміністративного права і процесу. Напрямки наукової діяльності А. А. Коваль – кримінальний процес та конституційне право. Залучена до викладання дисципліни «Державне право зарубіжних країн». Є автором понад 30 наукових праць, 2 навчально-методичних посібників.

– Кравченко Інна Анатоліївна, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу. У 2005 році закінчила навчання в Херсонському юридичному інституті Національного університету внутрішніх справ, отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство» та здобула кваліфікацію спеціаліст. У 2009 році здобула кваліфікацію магістр за спеціальністю «Правознавство» у Київському національному університеті внутрішніх справ. У 2012 році захистила дисертацію на тему «Адміністративно-правове регулювання внутрішньої торгівлі в Україні», отримавши науковий ступінь кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Є автором більше 10 наукових праць.

– Чернетченко Олена Миколаївна, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу. В 2008 році закінчила Національний університет державної податкової служби України за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», а у 2009 отримала диплом за спеціальністю «Правознавство». В 2012 році закінчила Національний університет державної податкової служби України і отримала другу вищу освіту за спеціальністю «Фінанси і кредит». З 2010 року навчалась в аспірантурі Національного університету державної податкової служби України. У 2015 році захистила дисертацію на тему «Законність як принцип адміністративної діяльності органів доходів і зборів у податковій сфері» та отримала науковий ступінь кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Олена Миколаївна залучена до викладання таких дисциплін як: «Фінансове право», «Міжнародне право», «Банківське право», «Податкове право». Є автором близько 20 наукових праць.

Кафедра тісно співпрацює з юридичним факультетом Запорізького Національного Університету, Херсонського державного університету, НУК ім. Адмірала Макарова, інститутом держави і права МНУ ім. В.О. Сухомлинського та іншими навчальними закладами України. Необхідно також відмітити широку міжнародну співпрацю кафедри: результати наукової діяльності працівників публікуються у наукових виданнях Білорусі, Молдови, США а також країнах Західної Європи.

Під час викладання дисциплін викладачі спираються не тільки на загальнотеоретичні положення, а й на практичний досвід у сфері захисту прав людини. Це є закономірним: Коваль А. А. – колишній слідчий органів внутрішніх справ, Чернетченко О. М., Плеханова О. П. є адвокатами. Кафедра успішно забезпечує підвищення кваліфікації та стажування викладачів інших вузів та здійснює підготовку аспірантів.

У ході своєї діяльності кафедра конституційного та адміністративного права і процесу тісно взаємодіє з громадськими організаціями. В рамках співпраці організовує круглі столи та семінари щодо проблем захисту фундаментальних прав незахищених верств населення, правового навчання та виховання населення.

Окремо необхідно відмітити, що викладачами кафедри налагоджено зв'язки із місцевими судами, які є базами проходження практики студентів. Працівники судів надають суттєву допомогу у набутті майбутніми фахівцями практичних навичок та закріпленні теоретичних знань отриманих на заняттях.

Висновок. Професорсько-викладацький склад випускової кафедри, а також кафедр, які забезпечують виконання навчального плану з підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право» в

цілому відповідає Ліцензійним умовам та вимогам акредитації щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, забезпечують належний рівень підготовки фахівців з права.

6. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство»

Чорноморський національний університет імені Петра Могили має сучасну матеріально-технічну базу та розвинену соціальну інфраструктуру для забезпечення належного рівня організації навчального процесу студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» галузі знань 0304 «Право».

Матеріально-технічна база Чорноморського національного університету імені Петра Могили забезпечує можливість проведення аудиторних занять, занять на комп'ютерах, проведення спортивно-масової роботи на достатньому рівні, сприяє можливості самостійної роботи студентів, організації їхнього побуту і відпочинку та відповідає сучасним вимогам щодо організації і проведення навчального процесу.

Освітній процес в університеті проводиться в 12-ти навчальних корпусах, об'єднаних в єдиний комплекс – кампус, студентське містечко. Для забезпечення навчального процесу використовується 22959,8 кв.м. площа навчальних приміщень становить 10377,49 кв.м. У навчальному процесі задіяні 123 аудиторії, 13 комп'ютерних класів, 20 лабораторій, 3 спортзали площею 1237,3 кв.м., 2 тренажерних зали та актові зали.

До складу матеріально-технічної бази бібліотеки університету входять абонементний зал, 3 читальні зали (загальна кількість місць – 238) загальною площею 788,56 кв.м. Зона зберігання фондів становить 358,93 кв.м.; зона обслуговування читачів – 382,88 кв. м. Бібліотека має в наявності 5 комп'ютерів, сервер, 5 окремих місць для користувачів Internet.

На початок 2017 року фонд бібліотеки становить 170439 примірників, у т.ч. державною мовою – 111405 примірників; підручників – 77492 примірників. Фонд відділу літератури іноземними мовами – 20936 примірники на 42 мовах світу. Електронний каталог бібліотеки містить 55021 записів.

ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує житлом іногородніх студентів у 3-х сучасних гуртожитках. На даний момент в них проживають 660 студентів.

Їдальня університету розрахована на 420 посадкових місць та має чотири буфети в навчальних корпусах.

Університет має автономну систему опалення, що дає змогу створити комфортні умови навчання та праці. Впроваджено енергозберігаючі технології, а саме три установки сонячних колекторів для подачі гарячої води у двох гуртожитках та головному корпусі.

Санітарно-технічний стан будівель і споруд, умови експлуатації приміщень

і обладнання, матеріально-технічна база ЧНУ ім. Петра Могили відповідають встановленим нормативам, що підтверджують санітарний паспорт, висновки місцевих органів з охорони праці та органів державного пожежно-технічного нагляду. Керівництво ЧНУ ім. Петра Могили постійно турбується про розвиток, оснащення та збільшення аудиторного фонду для проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять.

Інформація про забезпечення ЧНУ імені Петра Могили приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями, у тому числі соціальної інфраструктури університету наведена у таблиці 3.

Таблиця 3.

Забезпечення ЧНУ імені Петра Могили приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями

№ з/п	Найменування приміщень за функціональним призначенням	Площа приміщень (кв.м)			
		Загальні	У тому числі:		
			Власні	Орендовані	Здано в оренду
1.	Навчальні приміщення, усього: у тому числі:	10377,49	10377,49	-	-
1.1.	Приміщення для занять студентів, курсантів, слухачів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії тощо)	6558,19	6558,19	-	-
1.2.	Комп'ютерні лабораторії (аудиторії)	2582	2582	-	-
1.3.	Спортивні зали	1237,3	1237,3	-	-
2.	Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників	699,65	699,65	-	-
3.	Службові приміщення	616,71	616,71	-	-
4.	Бібліотека, у тому числі читальні зали	788,56 382,88	788,56 382,88	-	-
5.	Гуртожитки	7578,5	7578,5	-	-
6.	Їдальні, буфети	653,5	653,5	-	-
7.	Профілакторії, бази відпочинку	-	-	-	-
8.	Медичні пункти	48	48	-	-
9.	Будинки викладачів	2724,5	2724,5	-	-

На юридичному факультеті розміщені деканат, кафедра конституційного та адміністративного права і процесу, кафедра історії та теорії держави і права,

кафедра цивільного та кримінального права і процесу. У навчальному процесі використовуються навчальні аудиторії, навчальні лабораторії, наукова бібліотека, спортивна зала, їдальня тощо.

На факультеті створено всі умови для виконання науково-педагогічним персоналом навчально-методичного навантаження. Кожен кабінет забезпечено науково-методичною літературою, методичними розробками, наочними посібниками, технічними засобами навчання, дидактичними матеріалами, комп'ютерною технікою.

Роботу факультету також забезпечують спеціалізована кримінологічна аудиторія та кабінет біофізики, стандартизації професійної безпеки й виробничої санітарії та БЖД кафедри якості, стандартизації та техногенно-екологічної безпеки забезпечені необхідним устаткуванням (уніфікований набір огляду місця подій, набір номерів з підставок, магнітні щітки, гамма-спектрометр, спектрометричний блок, підсилювач імпульсів тощо), відеоапаратурою, науково-методичною літературою, комплектами матеріалів практики. Комп'ютерні лабораторії дозволяють студентам вільно користуватись електронними матеріалами з фахових навчальних дисциплін.

Лекції відбуваються в аудиторіях, обладнаних належним чином. Кожна аудиторія розрахована на відповідну кількість місць відносно наповнюваності груп та потоків (від 15 до 90 місць).

Одночасно в кожній комп'ютерній лабораторії працює не більше 12 студентів із розрахунку 1 комп'ютер на студента. Частина приміщень, які використовуються у навчальному процесі, знаходиться в інших корпусах, наприклад, лабораторії безпеки життєдіяльності та охорони праці, комп'ютерні лабораторії (навчальний корпус №1). Кількість та якість технічного і комп'ютерного оснащення уможливорює належний рівень навчально-виховного процесу. Облік обладнання та матеріалів ведеться згідно з чинними інструкціями. Усе обладнання та матеріали знаходяться на збереженні матеріально відповідальних осіб.

Санітарний стан та ергономічний ресурс аудиторій, у яких відбуваються заняття, відповідає вимогам щодо навчальних приміщень. Вони світлі, чисті, відремонтовані. Нагляд за санітарним станом здійснюють коменданти навчальних корпусів, технічний персонал.

Рівень забезпечення аудиторним фондом, обладнанням, інструментарієм, підручниками, методичною літературою, сучасною аудіо- та відеотехнікою відповідає нормативним вимогам і становить 100% від норми.

В аудиторіях функціонує система контролю за дотриманням техніки безпеки. Приміщення оснащені знаряддями протипожежної безпеки, інструкціями та планами евакуації у випадку небезпечних ситуацій.

Окрім приміщень для навчальних занять (аудиторні приміщення, кабінети,

лабораторії тощо), в університеті загалом і на факультеті зокрема обладнані приміщення для науково-педагогічних працівників, службові приміщення тощо.

Університет має потужну бібліотеку. Основний фонд бібліотеки розташований у навчальному корпусі №1 (книгосховище центрального абонементу, читальна зала на 176 робочих місць, інформаційно-бібліографічний відділ), а також у будівлі Інституту філології.

Бібліотека університету має значний за обсягом та унікальний за складом інформаційний ресурс. З 1 січня 1997 року Бібліотека отримує періодичні видання – понад 100 назв журналів і газет щорічно. Наша бібліотека – єдина бібліотека у південному регіоні України, що має повне зібрання Британської енциклопедії (англ. Encyclopedia Britannica) — найповнішої й найстарішої універсальної енциклопедії англійською мовою.

Для максимального задоволення інформаційних потреб користувачі бібліотеки мають змогу працювати з віртуальною довідковою службою, функціонування якої забезпечує інформаційно-бібліографічний відділ. Закономірно, що усі навчальні дисципліни напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» забезпечені підручниками; крім того, бібліотечні фонди поповнено електронними варіантами навчальної літератури.

На випусковій та фахових кафедрах, які забезпечують підготовку зі напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», створено банк наявних навчальних і навчально-методичних видань в електронному вигляді.

У позааудиторний час студенти мають змогу індивідуально займатися в комп'ютерних лабораторіях: опановувати програмне забезпечення навчального та загального призначення, відпрацьовувати навички застосування мультимедійних засобів у практичній діяльності фахівців права, використовувати Інтернет для доступу до баз даних, зокрема «Ліга-Закон», «НАУ», офіційного сайту законодавства Верховної Ради України, для підготовки до навчальних занять, виконання самостійної освітньої та науково-дослідної роботи.

Перспектива вдосконалення матеріально-технічної бази на факультеті вбачається в удосконаленні комп'ютерних мереж, розвитку фонду бібліотеки, кращому забезпеченні навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням для його одночасного використання тощо.

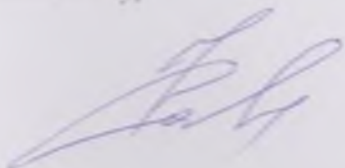
Висновок. Показники матеріально-технічного забезпечення відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. за № 1187, що забезпечує належний рівень організації освітнього процесу підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».

7. Науково-дослідна діяльність і міжнародні зв'язки за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство»

На випусковій кафедрі конституційного та адміністративного права і процесу та інших кафедрах юридичного факультету, які забезпечують навчальний процес напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», значну увагу приділяють науковим дослідженням, результати яких застосовуються у навчальному процесі та є його невід'ємною складовою частиною. Наукові дослідження здійснюються в рамках кафедральних та міжкафедральних науково-дослідницьких робіт. Члени випускової кафедри працюють в межах науково-дослідної теми юридичного факультету «Актуальні проблеми державо- і правотворення» (затверджено вченою радою ЧДУ ім. П. Могили, протокол № 3(45) від 09.11.2006 р.) над кафедральним дослідженням «Проблеми конституційного та адміністративного права і процесу на сучасному етапі державотворення України». Крім того, колективом кафедри розроблено проект окремого прикладного дослідження «Забезпечення конституційних прав людини шляхом запровадження європейських стандартів у реформуванні судових, правоохоронних та правозахисних органів України» в рамках конкурсу наукових робіт молодих учених, організованого МОН (Протокол Вченої Ради ЧНУ ім. Петра Могили № 9 від 02 червня 2016р.). На виконання поставлених наукових завдань на кафедрі за останні 3 роки проведено ряд наукових семінарів: 22.10.2015 р. - «Сучасний стан реалізації виборчих прав громадянами України», 21.03.2016 р. - «Адміністративно-територіальна реформа в Україні: проблематика реалізації», 01.12.2016 р. - «Захист конституційних прав людини і громадянина у кримінальному процесі»; здійснено керівництво науковою роботою студентів, відбулась співпраця з Всеукраїнською благодійною організацією «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» з питань реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина, та захисту цих основоположних прав з боку органів виконавчої влади. Результати наукових досліджень висвітлено в численних наукових статтях, використано при підготовці навчально-методичної літератури, посібників та монографій, серед яких за останній період видано навчальний посібник на тему «Актуальні проблеми юридичної відповідальності», 12 наукових статей (з них – 5 у закордонних виданнях, в тому числі 1 входить до наукометричної бази SCOPUS, 7 у фахових виданнях). Про вагомість досліджень та наукових здобутків кафедри свідчить успішний захист кандидатської дисертації ст. викладача Чернетченко О. М. на тему «Законність як принцип адміністративної діяльності органів доходів і зборів у податковій сфері» у 2015 році. Крім цього індивідуальні наукові дослідження виконуються на кафедрі за такими напрямками:

- Конституційно-правовий статус прокуратури України в контексті світового досвіду (Грицаєнко Л. Р.);

- Адміністративно-правові аспекти підприємницької діяльності в Україні (Плеханова О.П.);
- Конституційний статус вищих представницьких органів державної влади (Коваль А.А.);
- Адміністративно-правове регулювання внутрішньої торгівлі в Україні (Кравченко І.А.).

Поряд з цим науково-педагогічні працівники інших кафедр юридичного факультету, які забезпечують навчальний процес напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», виконують низку колективних науково-дослідних робіт з тем, які актуальні для розвитку правничої науки в Україні:

- Становлення державності в Україні на різних етапах її розвитку (Лісна І.С., Ковальова С.Г., Валецька О.В., Коновалов В.В., Панченко С.С.).
- Гуманізація юридичної практики: проблеми та перспективи (Шведова Г.Л., Січко Д.С., Блага А.Б., Тунтула О.С., Мамчур Л.В., Шаповалова О.І.).

Особливо фундаментальним змістом характеризується цикл наукових праць, які присвячені проблемам становлення державності в Україні на різних етапах її розвитку. За останні 3 роки видано 62 публікації, в тому числі: монографію на тему «Становлення державності в Україні (1917 – 1922 рр.)», навчально-методичний посібник, 8 наукових статей, з них 7 – фахові, 1 входить до наукометричної бази IndexCopernicus. На постійній основі здійснюється керівництво науковим історико-правовим гуртком «СКІФІЯ», потужно ведеться керівництво науковими роботами студентів й підготовка до щорічного Міжнародного правничого конкурсу імені В.М.Корецького в Києві та Відкритого конкурсу наукових робіт під егідою Головного територіального управління юстиції у Миколаївській області, на яких студенти регулярно отримують призові місця, а у 2014 році стали переможцями.

Новаторським підходом та глибиною пізнання характеризується цикл наукових праць, які присвячені проблемам гуманізації юридичної практики: проблеми та перспективи. За останні 3 роки видано більше 200 публікацій, в тому числі: 9 монографій, зокрема, «Кримінологічна (профілактична) політика в сфері протидії насильству в сім'ї», «Формування антикорупційної свідомості у сфері вищої освіти», «Теоретика юриспруденції»; 32 статті: з них 20 - у наукометричних базах, 4 в закордонних виданнях. Ефективно в цьому напрямку здійснюється керівництво науковою роботою студентів: на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт з юридичних наук 2016-2017р.р. отримано диплом I та III ступеня, на конкурсі наукових робіт молодих вчених Миколаївської облдержадміністрації у 2016 році отримано I місце, на Міжнародному науково-студентському симпозиумі «Співдружність наук: архітектура, економіка, право» студенти щорічно отримують призові місця. Аналіз представлених наукових здобутків свідчить про актуальність і вагомість їх результатів. У 2013 році

захищено 2 кандидатські дисертації: Шведова Г. Л. – «Корупція (політико-кримінологічне дослідження)», Тунтула О. С. «Отримання доказів та форми їх представлення, оцінки та використання у кримінальному провадженні України», у 2015 році – докторську дисертацію: Блага А. Б. «Насильство в сім'ї: кримінологічний вимір, детермінація, запобігання», що підтверджує високу оцінку науково-дослідної роботи за даним напрямом.

Результати наукових досліджень проходять апробацію на щорічних конференціях, що започатковані або продовжують проводитись за участю професорсько-викладацького складу, що забезпечує навчальний процес напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», зокрема: у 2014 започатковано проведення щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції «Юридичні Могілянські читання»; активно працює протягом 10 років секція «Сучасні проблеми юриспруденції» на Міжнародній науково-практичній конференції «Ольвійський форум» та Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могілянські читання», а для студентів в рамках Всеукраїнської конференції - секція «Право»; також викладацький склад входить до оргкомітету Всеукраїнського науково-практичного семінару «Протидія злочинності в Україні: кримінально-правові та кримінологічні аспекти». За результатами зазначених науково-практичних конференцій у 2014-2016 роках видано 8 програм та збірників тез матеріалів конференцій, 3 збірки студентських наукових робіт «Студентські наукові студії» (відповідно 40/35/50 студентських наукових статей).

Професорсько-викладацьких склад випускової кафедри разом з викладачами, що забезпечують навчальний процес напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», своєчасно проходять підвищення кваліфікації в національних та зарубіжних установах, за підтримки міжнародних організацій. Так, у 2013 році - у відділенні політології, соціології та права Академії наук вищої школи України, м. Києві, пройшов стажування завідувач випускової кафедри Грицаєнко Л.Р.; у ВСП Інститут інтелектуальної власності Національного університету «Одеська юридична академія» в м. Києві – доцент Мамчур Л.В., а у 2014 році – доцент Шаповалова О.І.; у 2013 році в Інституті післядипломної освіти і дистанційного навчання Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля пройшли стажування доценти Лісна І. С., Валецька О. В., Ковальова С. Г.; доцент Січко Д.С. у 2016 році проходив стажування в Польщі (м. Познань) за програмою «Розвиток інституцій місцевого самоврядування» та в США за програмою «Вища освіта» в м. Арканзас в University of Arkansas School of Law (2008 рік); у 2017 році професор Блага А.Б. пройшла стажування за програмою професійного зростання «Розробка, моніторинг та оцінювання Національної стратегії з дотримання прав людини та плану її впровадження» у м. Стокгольм, Швеція.

Професорсько-викладацьких склад випускової кафедри разом з викладачами, які забезпечують навчальний процес напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» проводить регулярну роботу з розширення міжнародних зв'язків з метою обміну науковою та навчально-методичною інформацією, методичними матеріалами, спільної розробки програмних засобів для удосконалення навчального процесу. Підтримуються наукові зв'язки з представниками: організації NIRAS-Indevelop; Human Rights Foundation; Міністерства культури та демократії, Офісу Омбудсмена з питань рівності Шведської Національної Агенції Освіти; неурядової організації RSFL та з Томасом Хаммамбергом, уповноваженим з прав людини в Раді Європи, Страсбург, 2006-2012; також представниками Міністерства міжнародних справ Канади в рамках проекту «Права людини понад усе»; Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Права людини в дії»; Офісу ОБСЄ в Україні, за підтримки якого викладачі протягом 2014-2016 років брали участь у школах з адміністративного та кримінального права і процесу, проведених у межах проекту «Допомога правничим школам з просування прав людини» (доцент Шведова Г. Л.); з науковцями Німецького університету Саарланд, зокрема, проректором з міжнародних зв'язків професором Астрід Фелнер; також в рамках Шведсько-українського проекту «Вирішення трудових спорів в Україні» доцент Валецька О. В. взяла участь в обговоренні нової моделі вирішення трудових спорів в Україні; викладачі тісно співпрацюють з громадськими організаціями, зокрема, ВБО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД», що є одним з основних реципієнтів проекту Глобального Фонду (США). Також студенти щорічно беруть участь у змаганнях у Міжнародному кримінальному суді, що проводиться у Польщі.

Висновок. Науково-дослідна діяльність і міжнародні зв'язки є пріоритетним напрямом діяльності колективу кафедри та викладачів, які забезпечують навчальний процес напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» і є базовим елементом забезпечення фундаментальної підготовки майбутніх фахівців.

Водночас комісія пропонує удосконалити роботу із зарубіжними навчальними закладами шляхом регулярного стажування викладачів кафедри та направлення студентів на навчання за науково-освітньою програмою «Подвійний диплом».

8. Якість підготовки випускників за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство»

В університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Зокрема для координації роботи структурних підрозділів університету щодо забезпечення якості освіти, контролю за організацією

освітнього процесу, його відповідності стандартам вищої освіти створено навчально-методичний відділ, у складі якого функціонує відділ моніторингу якості підготовки фахівців та підвищення їх кваліфікації, який аналізує успішність студентів за результатами сесій, визначає рейтинги студентів, організовує ректорський контроль якості підготовки майбутніх фахівців.

В університеті діють положення: про контроль якості підготовки фахівців у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили; про рейтинг студентів Чорноморському національному університеті імені Петра Могили; про ректорський контроль навчальних досягнень студентів Чорноморському національному університеті імені Петра Могили тощо.

Комплексні контрольні роботи були проведені факультетом для бакалаврів з дисциплін гуманітарного та соціально-економічного циклу: «Історія України», «Політологія» та «Основи економічної теорії»; дисциплін циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки: «Основи інформатики та обчислювальної техніки», «Безпеки життєдіяльності» та «Основ охорони праці» та дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: «Фінансового права», «Міжнародного права» та «Кримінального процесу»

Завдання комплексних контрольних робіт складені за вимогами освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з напрямку 6.030401 «Правознавство» та освітньо-кваліфікаційної характеристики відповідного напрямку підготовки та освітньо-кваліфікаційного рівня.

Результати виконання комплексних контрольних робіт з циклів гуманітарної та соціально-економічної, фундаментальної та природничо-наукової і професійної та практичної підготовки студентами напрямку підготовки 6.030401 «Правознавство» свідчать про їх відповідність «Державним вимогам до акредитації напрямку підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13.06.2012 р. № 689.

Аналіз результатів рецензування ККР з дисциплін показує:

- більшість студентів набула достатньо твердих теоретичних знань та умінь їх застосувати;

- при виконанні ККР з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки показники кількісної та якісної успішності склали відповідно 100% та 67%;

- при виконанні ККР з циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки показники кількісної та якісної успішності склали відповідно 100% та 73%;

- при виконанні ККР з циклу професійної та практичної підготовки показники кількісної та якісної успішності склали відповідно 100% та 60%.

Виконання курсових робіт з програми підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» здійснюються у відповідності з нормативними вимогами. Тематика курсових робіт розроблена та щорічно оновлюється відповідно із сучасними тенденціями розвитку юриспруденції.

У результаті аналізу курсових робіт встановлено:

- курсові роботи повністю забезпечені тематикою та методичними розробками, що забезпечують ефективність самостійної роботи студентів;
- теми курсових мають актуальність та практичну спрямованість;
- оцінювання курсових здійснюється обґрунтовано за результатами змістовності та захисту робіт;
- керівництво курсовими роботами здійснюють викладачі кафедри, які мають досвід наукової та практичної роботи та є фахівцями з вищевказаних дисциплін;
- абсолютна та якісна успішність студентів при захисті курсових робіт становить відповідно: з «Історії держави і права України» 100% та 59%, з «Теорії держави і права» - 100% та 71%, з «Конституційного права» - 100% та 55%, з «Адміністративного права» - 100% та 60%, з «Цивільного права» - 100% та 58% та з «Кримінального права» і «Трудового права» - відповідно 100% та 65%. Середні показники є такими: 100% абсолютної та 61% якісної успішності.

Високі показники успішності бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» демонструють підсумки проходження студентами ознайомчої (в 6 триместрі) та виробничої практики (в 9 триместрі), згідно яких абсолютна успішність складає 100% та 100%, а якісна – 93% та 100% відповідно. Середній показник для обох практик становить 100% абсолютної та 97% якісної успішності.

Важливою ланкою підготовки фахівців є складання триместрових заліків та іспитів. Форма контролю рівня знань та умінь студента регламентується навчальним планом, а конкретне наповнення отримує в робочих навчальних програмах дисциплін: вони охоплюють програми іспитів, питання для самостійного опрацювання та відповідні методичні рекомендації; питання до заліків; переліки матеріалів, якими дозволяється користуватись під час іспитів тощо.

З метою перевірки теоретичних та практичних знань, умінь та навичок, рівня засвоєння програми підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» студенти складають державні іспити з дисциплін «Теорія держави і права», «Конституційного права» та за вибором з «Кримінального права» та «Кримінального процесу», або «Цивільного права» та «Цивільного процесу», або «Адміністративного права».

Склади ДЕК, графіки іспитів, оглядових лекцій та інша нормативна документація затверджується у встановлені терміни.

Показники кількісної та якісної успішності за результатами складання державних іспитів відображені в протоколах ДЕК, які вказують на належний рівень професійної та практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», згідно яких показники успішності за результатами складання державного іспиту з дисципліни «Теорія держави і права» становить 100% абсолютної успішності та 60% якісної успішності, з дисципліни «Конституційне право» - 100% та 63% відповідно та з дисциплін за вибором студента («Кримінальне право»/«Кримінальний процес», «Цивільне право»/«Цивільний процес» або «Адміністративне право») успішність склала 100% та 60% відповідно. Середня успішність складає 100% абсолютної та 61% якісної успішності.

Відтак якість підготовки студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» відповідає критеріям та вимогам акредитації. Студенти достатньою мірою володіють теоретичними знаннями й практичними навичками, різнобічними компетенціями, що передбачені робочими навчальними програмами відповідних дисциплін. Рівень знань є достатнім для виконання професійних обов'язків, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою

9. Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи акредитаційних матеріалів

№/п	Результати попередньої експертизи акредитаційних матеріалів	Відповіді на зауваження МОН України експертною комісією
1	Додати до акредитаційної справи ксерокопії відповідних сторінок трудових книжок штатних співробітників професорсько-викладацького складу юридичного факультету, які мають наукові ступені кандидата та доктора юридичних наук	У період роботи акредитаційної комісії було здійснено перевірку відомостей щодо наявності трудових книжок штатних працівників професорсько-викладацького складу юридичного факультету, які мають наукові ступені кандидата та доктора юридичних наук. Також було перевірено включення відомостей про даних осіб в ЄДБО.
2	Впровадити типографське видання навчально-методичного забезпечення по всім навчальним дисциплінам циклу фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін.	Встановлено, що відповідно до рішення Вченої ради університету були затверджені нові вимоги щодо навчально-методичного забезпечення навчального процесу університету. На виконання рішення Вченої ради університету на кожній кафедрі факультету є в наявності та вільному доступі електронний варіант та друковані екземпляри навчально-методичного

Голова комісії

О. Ю. Салманова

		забезпечення дисциплін навчального плану підготовки бакалавра з галузі знань 0304 - «Право» за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство».
3	Запровадити оформлення титульного аркушу курсових робіт аналогічно дипломним роботам (із відображенням допуск/наукової керівника до комісійного захисту, результатів комісійного захисту робіт, тощо)	Встановлено, що в 2016 році за редакцією к.ю.н., доц. Мамчур Л.В. та к.ю.н. доц. Січко Д.С. видавництвом ЧНУ імені П.Могили було видані нові Методичні вказівки з підготовки і захисту курсової роботи студентами юридичного факультету з галузі знань 08 «Право» Спеціальності 081 «Право» з запровадженням відображення допуску наукового керівника до комісійного захисту та результатів комісійного захисту робіт.
4	При формуванні тематики курсових робіт більше уваги звертати на їх практичну спрямованість та можливість реалізації сформованих висновків та рекомендацій в системі діяльності установ, підприємств та організацій міста та області.	Акредитаційна комісія встановила наявність в списку тематики курсових робіт, що виконуються студентами факультету тем, які мають практичну та правозастосовну спрямованість, зокрема «Шляхи запобігання правопорушенням», «Проблеми реалізації органами місцевого самоврядування делегованих повноважень виконавчої влади», «Проблеми реалізації конституційного права на мирні зібрання», «Місце самоврядування в Україні: перспективи розвитку», «Адміністративна юстиція: проблеми теорії і практики», «Відшкодування моральної (немайнової) шкоди: правове регулювання та судова практика», «Застосування міжнародних правил ІНКОТЕРМС до цивільно-правових договорів», «Охорона праці жінок, неповнолітніх та осіб із зниженою працездатністю», «Правова культура сучасної студентської молоді» тощо.
5	Сприяти посиленню наукової діяльності студентів, які навчаються за напрямом підготовки «Правознавство», через їх участь у всеукраїнських конкурсах наукових робіт, олімпіадах, у регіональних правових дослідженнях.	У період роботи акредитаційна комісія констатувала збільшення участі студентів факультету в міжнародних та всеукраїнських правничих конкурсах з зайняттям призових місць, зокрема, 1. Постійна участь команди факультету в Міжнародному правничому конкурсі імені В. Корецького (м. Київ) з щорічним заняттям призових місць. (2012р. – диплом 1 ступеню, 2013р. – диплом 3 ступеню, 2014р. – диплом 1 ступеню, 2015р. – диплом 3 ступеню, 2016р. –

		<p>диплом учасника).</p> <p>2. Постійна участь команда юридичного факультету в міжнародних змаганнях Model International Criminal Court (Польща).</p> <p>3. Постійна участь команди факультету у II етапі Всеукраїнській олімпіаді зі спеціальності «Правознавство» та зайняття командних призових місць.(2015р. – III місце, 2016 – III місце.).</p> <p>4. Участь студентів факультету в II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з юридичних наук.(2015 – 3 місце; 2017 рік - 1 та 3 місце конкурсу).</p>
--	--	---

Висновки. За проведеним аналізом попередніх зауважень експертна комісія констатує відповідність підготовки бакалаврів в галузі знань 0304 «Право» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили вимогам Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.11.2011 р. №1377), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., № 1187), наказу Міністерства освіти і науки України від 13.06.2012 р., № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу».

10. Загальні висновки і пропозиції

На підставі аналізу поданих документів і проведеної акредитаційної експертизи підготовки в галузі знань 0304 «Право» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили експертна комісія дійшла висновку, що:

1. Наявні в акредитаційній справі установчі та нормативні документи підтверджують право Чорноморського національного університету ім. П. Могили на підготовку бакалаврів в галузі знань 0304 «Право» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство». Загальні показники діяльності відповідають встановленим державним нормативам.

2. Робота із формування та збереження контингенту студентів проводиться на належному рівні. Контингент студентів набору в галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» 2016-2017 навчального року відповідає ліцензованому обсягу та забезпечує виконання держзамовлення за спеціальністю. Контингент студентів 4 курсу навчання в галузі знань 0304 «Право» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» забезпечує виконання

держзамовлення випуску за спеціальністю в 2016-2017 навчальному році.

3. Відповідно до нормативних документів і виконання державних вимог до гуманітарної, соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки фахівців проводиться значна робота щодо формування змісту підготовки фахівців, активно впроваджуються сучасні технології навчання. Навчальні плани виконуються в повному обсязі.

4. Підготовка фахівців має належне навчально-методичне та інформаційне забезпечення.

5. Виконання навчального плану підготовки бакалавра зі спеціальності, що акредитується, здійснюють науково-педагогічні працівники відповідної кваліфікації. Проведення лекцій забезпечують науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями; частка докторів наук або професорів, які забезпечують викладання лекційних годин, відповідає ліцензійним умовам.

6. Матеріально-технічна база, інформаційне забезпечення навчального процесу в університеті забезпечують якісну підготовку і відповідають установленим законодавством вимогам до акредитації підготовки фахівців в галузі знань 0304 «Право» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».

7. Результати науково-дослідної діяльності обговорюються на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях. Міжнародні зв'язки постійно розширюються і поглиблюються на різних рівнях.

8. Результати виконання комплексних контрольних робіт за всіма циклами підготовки, передбаченими навчальним планом підготовки фахівців в галузі знань 0304 «Право» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» освітнього ступеня «бакалавр», відповідають вимогам акредитації.

Отже, на підставі поданих на акредитацію матеріалів Чорноморського національного університету імені Петра Могили та перевірки результатів освітньої діяльності на місці, **експертна комісія вважає за можливе акредитувати діяльність університету з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти щодо підготовки фахівців в галузі знань 0304 «Право» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» ОКР «бакалавр» з ліцензійним обсягом прийому 60 осіб денної та 60 осіб заочної форм навчання.**

Водночас експертна комісія вважає за потрібне висловити пропозиції, які дозволять покращити організацію і технологічне забезпечення освітнього процесу та якість підготовки фахівців заявленої спеціальності:

1. Продовжити роботу з підготовки авторських підручників, навчальних посібників для спеціальності, що акредитується. Систематично поповнювати бібліотечний фонд правничими періодичними виданнями.

2. Збільшити кількість публікацій науково-педагогічних працівників

випускових кафедр у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних.

3. Зосередити зусилля на оновленні навчального обладнання, зокрема комп'ютерної техніки, ширшому впровадженні сучасних мультимедійних засобів навчання та інноваційних програм (MOODLE, електронні навчально-методичні комплекси дисциплін тощо).

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри
адміністративного права і
процесу Харківського
національного університету
внутрішніх справ,
доктор юридичних наук,
професор

Олена Юріївна Салманова

Експерт:

завідувач кафедри
адміністративного та
господарського права
Херсонського державного
університету,
кандидат юридичних наук,
доцент

Ірина Миколаївна Риженко

«21» червня 2017 року

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор

Чорноморського
національного університету
імені Петра Могили

Леонід Павлович Клименко

**Порівняльна таблиця відповідності стану забезпечення навчального закладу
Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти напряму
підготовки 6.030401 «Правознавство»
Бакалавр**

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю)	+	+	
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	60/60	60/60	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	100	+25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	100	+25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50

Голова комісії

О. Ю. Салманова

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	67 2 доктора наук (Томілін Ю. А, Григор'єва Л. І.)	+57
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	89	+14
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	98	+48
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	24 4 доктори наук (Блага А.Б., Грицаєнко Л.Р., Плеханова О.П., Мітрясова О. П.)	+14
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	

2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	
доктор наук або професор		+	
кандидат наук, доцент			
2. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	80	+10
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	12,88	+0,88
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	12,88	+6,88
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1 Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.2 Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.3 Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	
4.4 Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (%):	100	100	
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін			
4.4.2 Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт	100	100	

Голова комісії

О. Ю. Салманова

4.4.3 Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	
4.5 Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (%)	100	100	
4.6 Забезпеченість програмами всіх видів практик (%)	100	100	
4.7 Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	
4.8 Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій), %	100	100	
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	6,3	+1,3
5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	9	+5
5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації:			
-наявність обладнаних лабораторій	+	+	
-наявність каналів доступу	+	+	

**Порівняльна таблиця дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик
підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» у ЧНУ імені Петра
Могили
Бакалаври**

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	67	+17
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	73	+ 23
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	60	+10
3. Організація наукової роботи			

Голова комісії

О. Ю. Салманова

3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	–	–	
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	–	–	

Голова комісії

О. Ю. Салманова

Порівняльна таблиця
дотримання технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного
та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти за напрямом
підготовки

6.030401 «Правознавство»

відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти,
затверджених постановою Кабінету Міністрів України
від 30 грудня 2015 р. № 1187

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо матеріально-технічного забезпечення
освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,87	+0,47
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30,08	+0,08
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	+	+	-
3) актового чи концертного залу	+	+	-
4) спортивного залу	+	+	-
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	-

Голова комісії

О. Ю. Салманова

б) медичного пункту	+	+	-
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо навчально-методичного забезпечення
освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-

Голова комісії

О. Ю. Салманова

7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-
--	---	---	---

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо інформаційного забезпечення освітньої
освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	8	10	+2
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	-

Голова комісії

О. Ю. Салманова

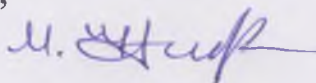
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	67	+7
--	----	----	----

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри
адміністративного права і
процесу Харківського
національного університету
внутрішніх справ,
доктор юридичних наук,
професор

Олена Юрїївна Салманова**Експерт:**

завідувач кафедри
адміністративного та
господарського права
Херсонського державного
університету,
кандидат юридичних наук,
доцент

Ірина Миколаївна Риженко

«21» червня 2017 року

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор

Чорноморського
національного університету
імені Петра Могили

Леонід Павлович Клименко

Голова комісії

О. Ю. Салманова